

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > מסילת ישרים - הפניה רק לה' יתברך

מסילת ישרים - הפניה רק לה' יתברך

הוא מה שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ ע"ה אוֹמֵר: 'מִי לִי בְּשָׁמַיִם וְעַמָּךְ לֹא חִפְצָתִי בְּאַרְצְךָ' (תהלים עג, כה).

כמו שכתב הרמח"ל לעיל, עבודת האדם במדרגת הטהרה היא **שלא תהיה הפניה אלא לה' יתברך ולא לזולתו**. כאשר הפניה של האדם בנפש היא רק להשי"ת ולא לזולתו, הרי שלא רק בארץ אלא גם בשמים - כל חפצו הוא רק הפניה אל השי"ת.

לא מדובר כאן שיש לו פניות אחרות, לשם כבוד וכדומה, אלא "פניה" מלשון פנים. למי הוא פונה, אל מי הוא מחובר.

יש למשל אדם שבשעה שהוא יוצא מהעולם, בקשתו הראשונה היא לראות את הוריו שלא ראה אותם שנים רבות. יש אדם שבשעה שיוצא מהעולם, יש לו באמתחתו כמה וכמה קושיות, והוא הולך למתיבתא של רב פלוני ושואל אותו על ספריו. לכאורה זו אכן מעלה גדולה.

אבל לשון הכתוב: "מי לי בשמים" כלומר, החיבור הגמור שאותו הוא מחפש ואליו הוא שואף הוא רק לה' יתברך ולא לזולתו.

זו נקודה מאוד עמוקה בנפש. אפילו אדם שאינו עובד לשם פניות, וחשבונותיו אינם חשבונות של כבוד מזולתו, עדיין אין הכרח שפנייתו אינה אלא לה' יתברך ולא לזולתו.

אם היו מעמידים אדם לחיות מאה שנה לבד, בלי שום נברא חוץ ממנו, איך הוא היה מרגיש? "או חברותא או מיתותא" (תענית כג ע"א).

אך בלשון חז"ל הקדושים מצינו שגם הקב"ה נקרא רעך: "רעך ורע אביך אל תעזוב" (משלי כז) - זה הקדוש ברוך הוא (רש"י שבת לא ע"א). אם כן, אמנם ברור הדבר ש"או חברותא או מיתותא", אך אפשר שאותה "חברותא" לא תהיה דרך בני אדם.

מדה זו היא בעצם למעלה מתפיסת אדם. האדם מצד היותו אדם, קל וחומר מצד היותו מולבש בגוף - מחפש חיבור עם בני אדם.

שורש הדבר נעוץ באדם הראשון. הרי חז"ל אומרים שאדם הראשון טען לפני בורא עולם: "לכולם יש בן זוג ולי אין בן זוג" (ב"ר יז, ד). ואם טענתו של אדה"ר היתה טענה כה נכונה, פשוטה ומובנת, מה היתה כביכול סברתו של מקום מעיקרא, כשברא אותו בלי בן זוג?

תשובה לדבר: הקב"ה ברא את אדם הראשון עם בן זוג. מיהו? הקב"ה בכבודו ובעצמו. אבל האדם בבקשתו, חיפש בן זוג הנמצא כאן בארץ, חיבור לבני אדם, וזה בעצם היה שורש והתחלת החטא שנעשה על ידו לאחר מכן. אותה אשה שביקש - היא זו שהחטיאה אותו בהמשך, אולם החטא לא התחיל שם, שורשו נעוץ היה במעשהו הקודם שחיפש כח נוסף זולת הבורא יתברך.

בשורש בריאתו והווייתו, לא נברא האדם עם חיבור לבני אדם. הוא נברא יחידי. זה לא חסרון ח"ו, זו צורת המטבע הראשונית

שהקב"ה ברא את האדם. הוא ברא אותו יחידי בדווקא, כדי שיהיה כלי ליחידו של עולם, ואין לו צורך בחברת בני אדם. זה המטבע הראשון של הבריאה.

אלא, שכאשר האדם אינו מחובר לגמרי לבורא הוא חייב חיבור מסוג אחר, ולבהמות או לחיות ודאי לא יתחבר חלילה, לכן הוא נצרך להתחבר עם בני אדם.

אחרי החטא, ישנה מצוה של "ואהבת לרעך כמוך". זה שורש כל התורה כולה שלאחר ההתפרטות הראשונה, אבל אדם הראשון לפני שביקש את חוה אימנו, לא היתה לו הבחנה של "ואהבת לרעך כמוך" כלפי בני אדם, אלא רק כלפי הבורא הנקרא "רעך". לא היה לו חיבור לבני אדם כי לא היו בני אדם ולא היתה אהבת הבריות.

אהבת הבריות באה כתולדה של פירוד. לאחר שבני אדם נפרדו והם שניים ויתר על כן - אז ישנה אהבת הבריות שעניינה תיקון של אחדות. אבל בשורש היצירה הראשוני, האדם לא נברא במהלך של חיבור לבני אדם. אמנם מלאכים היו צולין לו בשר ומסננין לו יין, אך לא בתור "חברותא", לא מהם הוא היה לומד תורה. לפני החטא הוא היה לומד תורה רק מהקב"ה. הוא יתברך כביכול היה החברותא שלו וכל חיבורו היה אליו.

החטא הוליד כח באדם שהוא לא מוצא את עצמו ובא על סיפוקו על ידי חיבור לבורא בלבד. אפילו אם יש לו קשר לבורא אבל הוא מוכרח שיהיה לו חיבור נוסף כאן בארעא של "או חברותא או מיתותא". אבל זו תולדה של החטא, לא המטבע הראשון שברא בורא העולם.

מדת הטהרה היא בעצם העבודה לשמה, ביטול מציאות האני של האדם. עבודה שלא לשמה היא שאדם דואג לגרמיה, ועבודה לשמה היא מה שהאדם מבטל את עצמיותו ואינו דואג לעצמו כלל.

ביטול זה מביא את האדם למהלך של "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ". כל זמן שאדם לא מגיע בתוך עומק נפשו לא רק לקודם החטא של אדם הראשון לאחר אכילתו מעץ הדעת, אלא לקודם בקשת אדה"ר מהקב"ה שיתן לו בן זוג - אין בכוחו להגיע למהלך עמוק של "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", כי מצד מדרגתו הנוכחית הוא מוכרח חיבורים נוספים.

אדם שלא הגיע לאותה מדרגה, גם כאשר יעלה לעולם העליון ויתנו לו אפשרות להיות בכל המתיבתות כולן, ויתנו לו גם אפשרות להיות במתיבתא דקודשא בריך הוא, הוא לא יחזיק שם מעמד וילך לחפש מקומות נוספים.

על אף שבשכל כל אחד מאיתנו מבין: אם יש לו את המתיבתא של קוב"ה ששם לומדים תורה, מה לו

לילך ולחפש מקומות אחרים?! אך לא! הוא אינו מסוגל להסתפק בזה.

בעצם, הרי זו מילתא דתימה לכאורה: לשם מה נצרכות כל אותן מתיבתות. יש מתיבתא דקוב"ה והיא כוללת את כל התורה כולה.

אז בפשטות אפשר לומר שאין לכולם זכות להיכנס לשם. אבל ביתר בירור: גם אדם שזוכה להיכנס לשם, אולם להיות רק שם - עבור אדם הנמצא בתפיסה שלאחר החטא, זוהי בחינה של בית האסורים. הוא חייב חיבורים נוספים.

"מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ" זהו מהלך מאוד עמוק בנפש האדם, שהוא לא פונה לזולתו אלא לבוראו, בלי שום רצון לקשר עם הזולת.

אין כוונת הדבר שישנו אדם שכח זה לא נמצא אצלו בנפש. כח זה קיים אצל כולם, אולם בהעלם, במקום פנימי ועמוק מאוד, ועבודתו לגלות את אותו מקום נוסף, עמוק יותר בנפש, הפונה רק לבוראו.

כדי להגיע שם, חייב האדם לבנות חיים שכל המבנה שלהם הוא בדידות.

אדם שכולו טרוד, הן בעניני חול ואפילו בעניני קדושה, אבל כולו עסוק בצרכי ציבור באמונה, ולא דוקא צרכי ציבור המוניים אלא בנפשו הוא נמצא עם הציבור, קל וחומר אם בגופו הוא נמצא עם הציבור - אדם כזה לעולם לא יגיע למדרגת "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", כי אין לו צורת חיים שהוא חי לבד, כצורת הראשית של הבריאה שהאדם נברא יחידי.

ישנה צורת חיים של בדידות מאוד גבוהה בעומק הנפש. ראשית לבודד את הנפש ביחס של ניתוק מהנבראים, ולאחר מכן לבודד את הנפש בחיבור עמוק ומוחלט לבורא יתברך, ושם למצוא את ה"חברותא".

צורת החיים המוכרת לנו, הפוכה לגמרי מהצורה האמיתית הפנימית עליה מדברים חז"ל, ואותה מזכיר כאן הרמח"ל. זו היתה צורת חייהם של האבות הקדושים שחיו כרועי צאן במדבריות, לא בחיבור מתמיד עם בני אדם.

ואין כוונת הדבר ח"ו שדאגו רק לעצמם. ודאי שהיה להם בנפש גם לבוש של חיבור לבני אדם, אך היה זה בגדר לבוש. אדם שחי במדרגת "או חברותא או מיתותא" כלפי בני אדם, פירושו שזה אינו לבוש לנפש האדם, זה הוא עצמו. אם זה היה לבוש - ניתן היה לפעמים להתלבש בו ולפעמים ללבוש לבושים אחרים.

וְאָמַר כְּמוֹ כֵּן: 'צְרוּפָה אֶמְכַתֵּב מֵאֲדָ וְעַבְדְּךָ אֶהְיֶה' (שם קיט, מ).

אמרת פיו של הקב"ה, עשרה מאמרות שבהן נברא העולם, ותולדותיהם - הם דבר צרופ, דבר זך.

אם רוצה אדם להתחבר לבורא ית', הוא מוכרח לגלות בנפשו נקודה שכולה טוב, כולה טהורה ואין בה שום נקודת פגם.

לאחר החטא אדם חי במהלך של עץ הדעת מעורב טוב ברע, והרי שכביכול אינו דומה לבוראו שכולו טוב. אם רצונו שבאמת כל פנייתו תהיה רק לבורא, בבחינת "מי לי בשמים ועמך לא הפצתי בארץ" - עליו להיות בבחינת "צרופה אמרתך מאוד ועבדך אהבה", במקום שכולו טוב.

והנה כששומעים מאדם כזה ביטוי אומרים עליו שהוא "מנותק מהמציאות"...

אך באמת הוא מתנתק מהמציאות בדבר מאוד חיובי! [והני מילי שיכול לחזור ולהתחבר אליה כהרף עין]. הניתוק מהמציאות הוא דבר מוכרח לאדם. מי שאינו יכול להתנתק מהמציאות הרי שהוא קבור בהאי עלמא דשקרא.

"צרופה אמרתך מאוד ועבדך אהבה" זו התשוקה העמוקה בנפש למקום שכולו נקי, כולו טהור, כולו טוב, מקום שאין בו שום נקודת רוע.

ואף שרואים שבעולם הזה אין כזה מקום - על זה נאמר: "אחכה לו בכל יום שיבוא". זה לא רק ענין שפלוני אלמוני יהיה משיח. זוהי תפיסה. תפיסה של עולם שכולו טהור, עולם שכולו קדוש.

ככל שנמצא אדם כאן בעולם הזה ורואה שהטוב נהיה כבר מיעוט דלא שכיח, תשוקתו למצוא את המקום שכולו טוב צריכה רק ללכת ולהתגבר. כי כפי עומק הסלידה מהרע המצוי כאן בעולם - כך צריכה להיות התשוקה בנפש להתחבר למקום שכולו טוב, בלי שום נקודת רע.

כִּי בְּאֵמַת הָעֲבוּדָה הָאֱמִיתִית צְרִיכָה לְהִיּוֹת צְרוּפָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִן הַזָּהָב וּמִן הַכֶּסֶף,

על אף שהזהב והכסף גם כן צריכים להיות צרופים, אבל העבודה האמיתית צריכה להיות צרופה הרבה יותר מהם!

- [\[ספר מסילת ישרים 1\]](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur/לה-יתברך-רק-הפניה-מסילת-ישרים>

Links

[1] <https://bilvavi.net/mesillas>